

Клац! — і вмить кімната в старій кам'яниці* наповнилася світлом від екрана телевізора. Двоє хлопців улаштувалися на дивані. Саме починався їхній улюблений серіал. І це були зовсім не смішні мультики, а фільм про хоробрих поліціантів, які намагалися спіймати хитрих злодіїв на гарячому. Ті ж увесь час вигадували, як обвести правоохоронців навколо пальця. Унаслідок сутичок хтось постійно когось вистежував, переслідував, обстрілював або заковував у наручники.

— Але ж цей шахрай брехав просто в очі, а всі проковтнули його байку, як тюлень оселедця! — похитав головою Юлик.

— Я від самого початку знав, що він щось мудрує, — вихвалявся Микола. — Я б із цим хитруном розібрався!

Зрештою, поліціанти теж упоралися. Тож хлопці, шкодуючи, що все закінчилося, вимкнули телевізор.

— Як же круто ось так вистежувати підозрілих типів і розгадувати різні таємниці, — зітхнув Юлик.

— Узагалі-то, не така це вже й складна справа. Достатньо логічно мислити, пов'язувати факти, щось підслухати, підглянути крізь замкову шпарину — і вже можна стати детективом. Якщо чесно, — поміркувавши, додав Микола, — ми з тобою чудово б для такої роботи згодилися.

* Мурований будинок із цегли або каменю, поширений у Центрально-Східній Європі й західних областях України із часів середньовіччя.

Юлик одразу підхопив:

— Авжеж, ми могли б ходити за підозрюваними по п'ятах, а ті однаково не звертали б на нас уваги. Їм і на думку б не спало, що якийсь хлопець із собакою на повідці або зі скейтбордом під пахвою — справжній детектив.

— А якби все-таки хтось до нас причепився, ми б заморочили йому голову, бо вигадувати, хитрувати й базікати вміємо як ніхто. До того ж у нас є вовняні рукавички, щоб не залишати слідів, мобільні телефони й собака-шукач, — перелічував Юлик.

— Ти маєш на увазі Дивака? — із недовірою запитав Микола, бо треба визнати: пес Юлика аж ніяк не був схожий на собаку поліціантів. Трохи нагадував пуделя, дещо таксу, мав криві лапи й не бачив на одне око.

— Ну звичайно, — обурився Юлик. — Дивак — дуже розумний пес, і нюх у нього кращий, аніж у всіх собак у місті. Він відчуває запах сосисок, які лежать на столі в сусідньому будинку.

Так із кожною хвилиною ідея створити детективне бюро подобалася хлопцям дедалі більше. Вони навіть домовилися, що бабуся Гелена працюватиме їхньою асистенткою і таємною інформаторкою. Це непоганий план, адже бабуся була знайома з мешканцями половини міста, а про сусідів із будинку, здається, знала все. Залишалось тільки вирішити, яку назву матиме бюро. Хлопці ламали над цим голови добрих пів години. Нарешті Микола плеснув у долоні й вигукнув:

— Я знаю! Знаю! Детективне бюро «Замкова шпарина»!

Юлик схвально закивав, і назву було одногосно затверджено. Того ж дня на дверях кімнати Миколи з'явився аркуш із найменуванням бюро й годинами роботи, прикрашений малюнком невеликої замкової шпарини. На столі з'явилися два записники, дві пари рукавичок і, про всяк випадок, три новенькі ручки. А під столом рвався в бій розкуйовджений Дивак. Словом, усе було готово. Малі детективи почали пошуки першої загадкової справи для розслідування.

— Насправді на нашій вулиці нічого незвичайного не відбувається, — неохоче визнав Юлик.

— Відбувається-відбувається, треба тільки уважно спостерігати. Я, наприклад, помітив дещо дивне, — сказав Микола, задоволений враженням, яке справив на друга.

— Що? Що саме? — допитувався Юлик.

— Отже, — почав Микола, — у нашій кам'яниці з'явився один рудобородий чоловік у солом'яному капелюсі й смугастій сорочці. Я бачу його щодня, мабуть, уже з тиждень. Той завжди тримає під пахвою пакунок, загорнутий у сірий папір. Уранці я чую, як чоловік наближається. Певно, його черевики підковані, бо підбори голосно цокають на кам'яних сходах. Потім незнайомиць зупиняється в коридорі й, наче нічого й не сталося, відчиняє ключем двері у квартиру пані Марії Перлінської. Перебуває всередині не більше ніж п'ять хвилин — я знаю точно,

бо дивився на годинник, — і виходить із тим самим пакунком у руці й перекошеним капелюхом на голові. Ретельно зачиняє двері, озираючись, ніби перевіряє, чи ніхто за ним не стежить. Чоловік і гадки не має, що я через замкову шпарину бачу його як на долоні. Урешті-решт рудобородий виходить із будинку, але наступного дня з'являється знову, і ситуація повторюється. Не маю жодного уявлення, хто він

і що робить у квартирі нашої сусідки, — знизав плечима Микола. — Проте він тут неспроста, це факт!

— Цікаво, — визнав Юлик, — бо я теж його бачу, тільки після обіду, о шістнадцятій. Саме тоді я виводжу Дивака на прогулянку й уже кілька днів поспіль зустрічаю в коридорі цього бороданя в солом'яному капелюсі. Але він не має нічого під пахвою, зате обережно несе перев'язаний кольоровою стрічкою пакуночок із печивом. А вчора, наприклад, я бачив, як чоловік ішов до пані Марії з букетом квітів. І не відчиняв двері своїм ключем, а дзвонив і ввічливо чекав, поки господиня його впустить. Він просидів у неї добру годину — я знаю точно, бо знову зустрів його на сходах, коли повертався з Диваком.

— Що тут відбувається? — замислився Микола. Юлик не хотів відставати, тому насупив брови й оголосив:

— Цей тип щось задумав.

Потім хлопці взялися за записники, у які детально занотували все, що знали про чудні візити бороданя. Вони дуже старалися нічого не пропустити. Тому постійно щось виправляли в записах, гризли ручки, зітхали, удивлялися в стелю й барабанили пальцями по столу. Соромно зізнатися, але Юлик навіть трохи поколупався в носі, бо це, судячи з усього, дуже допомагає детективам думати.

Зрештою, більше зробити було нічого не можна, і хлопці му-сили визнати, що розслідування зайшло в глухий кут. Невідомо, скільки ще воно б там перебувало, якби не бабуся. Вона завітала в кімнату з тарілкою лимонного пирога й сказала:

— Їжте й поведіться чемно. Я йду на чай до пані Перлінської.

Почувши це, хлопці презирнулися й зрозуміли, що перед ними стоїть таємна агентка, ідеальна шпигунка й аска розвідки в одній особі. На бабусю завжди можна покластися. Вона не тільки пекла найкращий лимонний пиріг у світі, а й давала себе втягнути в різні, більш чи менш божевільні, витівки. Цього разу бабуся теж погодилася розпитати сусідку, хто такий цей рудобородий тип у солом'яному капелюсі. Ясна річ, вона блискуче впоралася із завданням і вже за годину розповідала малим детективам, що дізналася.

— Отже, цей молодик, який вас так цікавить — онук пані Перлінської. Щоправда, останніми роками він не надто часто відвідував бабусю, зате тепер буває в неї щодня. Пані Марія захоплюється Тадеєм. Як видно з усього, він дуже добре вихований. Онукові не набридають ані розповіді про війну, ані бабусині юнацькі спогади. Він охоче розглядає альбоми зі старими фотографіями й картини, які висять на стінах ідальні, захоплюється й милується серветками, сплетеними гачком, а іноді навіть разом із пані Марією дивиться її улюблений серіал. Не онук, а мрія.

— Та ну, дивиться серіали й захоплюється серветками? — не міг повірити Микола.

Юлик знизав плечима й багатозначно постукав себе по чолю.

— Пані Перлінську турбує лише те, що Тадей ніде не працює, — повела далі бабуся. — Колись він навчався в Академії мистецтв, нібито був дуже здібним і досить непогано малював, але, за його словами,

друзі заздрили, а професори напосідали на нього. Онук навіть третього курсу не закінчив. Відтоді так і не зміг ніде затриматися надовго. А взагалі, чого ви до нього причепилися? Що поганого в тому, що він щодня відвідує бабусю?

— Двічі на день: уранці й після обіду, — уточнив Микола.

— Ні, точно не вранці, — заперечила бабуся. — Пані Перлінська завжди о дев'ятій ходить на закупи. Незалежно від погоди. Я щодня через вікно бачу, як вона неквапом іде у скверик по овочі, потім у пекарню